

Japoński skandal cukrowy

---

28 lipca 1909 roku w Japonii ogłoszono wyrok sądu w aferze cukrowej, o czym natychmiast doniósł korespondent "New York Times" pisząc:

„28 lipca 1909 Tokio.

Japoński wymiar

sprawiedliwości stanowi

ciekawy kontrast w

porównaniu z

zachodnim. Kontrast ten

zyskał rozgłos dzięki

odbywającemu się tu

ostatnio procesowi osób

zajmujących wysokie

stanowiska, których

jednak zarówno

działania, jak i wpływ nie

zdołały wybronić. Uwagę

zwrócił szczególny

sposób, w jaki

potraktowano winnych w

trakcie właśnie

zakończonych procesów,

które pozostają w

związku ze skandalem

cukrowym. Spośród 24

oskarżonych o przyjęcie

łapówek i obietnicę

skorumpowania

Zastawa stołowa w stylu japońskim

parlamentu,
uniewinniono tylko
jednego. Wszyscy są lub
byli członkami niższej
izby Zgromadzenia
Cesarskiego. 23
skazanym wymierzono
kary wahające się od 3
do 10 miesięcy
więzienia. Każdy z nich
zobowiązany został do
zwrócenia otrzymanych
pieniędzy, które to sumy
zawierały się w
przedziale od 200 do 10
tysięcy dolarów.

Ciekawą częścią procesu
była rozbieżność
poglądów prezentowana
przez obrońców i prasę.
Obrona, która liczyła 70
osób, twierdziła, że
hańba i ból, jakich
doświadczyły osoby
zajmujące wyższą
pozycję społeczną, gdy
zastosowano wobec nich
środki prawne, były
proporcjonalnie znacznie
wyższe, niż w innych
przypadkach. Prasa z
drugiej strony
przekonywała, że takie
osoby dla przykładu
powinny zostać surowiej
ukarane, jako że ich
przestępstwo jest tym
poważniejsze, gdyż
dokonane zostało z
brakiem poszanowania
dla zajmowanego przez
nich urzędu. Sąd

przychylił się do drugiej opinii.

Oprócz dwóch tuzinów zatrzymanych parlamentarzystów, sądzonych jest obecnie także 5 dyrektorów Cukrowego Przedsiębiorstwa Wielkiej Japonii (Great Japan Sugar Company). Ich firma została założona przed 3 laty, zaraz po zakończeniu wojny rosyjsko-japońskiej, gdy w Japonii doszło do gospodarczego boomu. Przedsiębiorstwo powstało z kilku rafinerii cukrowych, z kapitałem 6 milionów dolarów i oddziałem na Formozie¹. Wierzano, że przełamię ono monopol 2 rafinerii z Hongkongu zarządzanych przez brytyjskie firmy.

Dywidendy za okres od 1 lipca 1906 roku do 31 grudnia 1908 roku były imponujące. Jednak koniunktura zaczęła się kończyć a pojawiły się plotki, że wypłacane dywidendy pokrywano z pieniędzy uzyskanych z oszustw celnych. Zmniejszyło to zaufanie do firmy. Później bank, w którym ulokowana była znaczna część środków

przedsiębiorstwa popadł
w tarapaty, i wyszło na
jaw, że jest ono
bankrutem.

Wkrótce ujawniono
jeszcze inną rzecz.
Dyrektorów firmy
posądzono o
przekupywanie członków
Izby Reprezentantów. W
końcu po Tokio rozeszła
się wieść, że
aresztowano 24
członków niższej izby
parlamentu. Wtedy to
wyszło na jaw, że gdy
upadłość zajrzała
dyrektorom w oczy,
postanowili kupić część
parlamentu, aby
uchwalono ustawy
zachęcające do eksportu
cukru oraz by ustanowić
państwowy monopol na
cukier.

Jednak nic nie było
wiadome na pewno, nie
wydano żadnego
oficjalnego
oświadczenia. Ludzie
zaczęli się na władze
skarżyć. Dopiero po
wielu miesiącach
ujawniono, że przez ten
czas zbierano dowody
przeciwko podejrzanym.
W końcu w kwietniu
rozpoczęły się
aresztowania, i jeden za
drugim, czasem 6 lub 8
osób równocześnie,

zatrzymywano kolejne osoby. Pośród nich znalazł się człowiek, który wcześniej był przewodniczącym zarządu amerykańskiej uczelni z Kioto, a który przez cały czas był uznawany za osobę prawą i honorową. On i 3 innych podejrzanych przyznało się do wszystkich zarzutów w nadziei, że zostaną łagodniej potraktowani. Rozczarowali się jednak.

Incydent był poważnym szokiem dla społecznego szacunku żywionego do niższej izby parlamentu oraz wywarł wpływ na ufność ludzi w uczciwość japońskich przedsiębiorstw. To drugie uczucie nie potrwa jednak długo, zwłaszcza jeśli rezultatem afery będzie ustanowienie systemu dyplomowanych księgowych. Z drugiej strony reputacja parlamentarzystów mocno na tym ucierpiała. Uważa się jednak, że cała ta afera w parlamencie ujawniona została by wcześniej, gdyby okoliczności nie sprzyjały jej ukrywaniu, jako że nieuczciwość była

wyróżnikiem Japonii
przez ostatnie 15 lat.”

¹ Dawna nazwa Tajwanu

Źródło: New York Times 15 sierpnia 1909; query.nytimes.com

Opublikowano w dniu 28.07.2017 r.

przez Wydział Informacji i Edukacji Antykorupcyjnej GSz CBA